



184. Прачытайце. Выберыце літары, якія трэба ўставіць у словы. Запішыце верш.

Таня (у/ў)стала раніцай,
вокны (у/ў)се памыла,
кажа маме: «Я ў пакой
сонейка ўп(у/ў)сціла».

П. Прануза.

Склад. Падзел слоў на склады

па-беларуску склад	па-руску слог
-----------------------	------------------

Успомніце з урокаў рускай мовы _____

Як даведацца, колькі ў слове складоў?

185. Вымавіце словы па складах.

Мароз, завіруха, сняжынка, іней, снег.

Колькі ў кожным слове складоў? Як вы пра гэта даведаліся? Спішыце словы, падзяляючы іх на склады.

Колькі ў слове галосных гукаў, столькі і складоў: лёд, зі-ма, хо-лад, за-ве-я.

186. Дапоўніце словы неабходнымі складамі.
Запішыце словы.

сцю..	жасць	мяцелі..	я
хо..	лад	заве..	мець
све..	жа	за..	ца

Завяжы вузлялок!

Складам можа быць адзін галосны гук:
а-рэх.

187. Прачытайце верш. На каго падобная ў ім сцюжа? Вымавіце словы першага сказа па складах.

Сцюжа скокі пачала,
паскакала да сяла.
Хай сваволіць! Хай злуе!
Не баюся я яе.



С. Сокалаў-Воюш.



сваво́ліць — тут: *бушы́е, ху́тка выяўля́е сваю́ сі́лу*

Выпішыце з першага сказа словы з двух складоў. Падкрэсліце літары, якія абазначаюць галосныя гукі.

188. Паслухайце тэкст. За што сінічка падзякавала людзям? Як яна гэта зрабіла?



У суботу Дзяніска з татам майстравалі кармушку.

У нядзелю было сонечна. Яны прымацавалі кармушку на балконе.

Вераб'ям насыпалі проса. Сініцам паклалі кавалачкі сала. Праз некалькі хвілін вераб'і ўжо знайшлі корм. Яны падсілкаваліся просам і паляцелі. Сінічкі пачаставаліся салам. Адна птушачка падляцела да акна і асцярожна стукнула дзюбай у шкло. Так сінічка падзякавала людзям. (Паводле Т. Мушынскай.)



*падсілкава́ліся — падкармі́ліся
прóса — рус. пше́но*

Рм Дапоўніце сказ слоўнікавым словам.

Трэба дапамагаць птушкам у зімовую... .

Запішыце сказ. Падкрэсліце ў словах літары, якія абазначаюць галосныя гукі. Абазначце лічбамі над словамі колькасць складоў.

189. Памяняйце месцамі склады і назавіце зімовыя месяцы. Чаму яны так называюцца?



жань-сне
дзень-сту
ты-лю

Запішыце назвы зімовых месяцаў.
Колькі ў кожным слове складоў? Гукаў?
Літар?



190. Прачытайце скорогаворку. Запішыце, устаўляючы патрэбныя літары.

У малёнькай (С/с)ані (С/с)ані едуць
самі.

Над выдзеленымі словамі лічбай укажыце колькасць складоў.

191. Прачытайце словы. Памяняйце месцамі склады ў іх і запішыце новыя словы.

Нара, рака, рама, зала, мала, ласі.

У з о р: *нара — рана,*

192. Прачытайце. Каго нагадвае завіруха ў гэтым вершы?

Завіруха

Выйшла завіруха пагуляць —
надакучыў ціхі адпачынак.
З ветрам, з карагодамі сняжынак
выйшла завіруха пагуляць.

М. Чарняўскі.

Знайдзіце ў вершы словы з трох складоў.
Запішыце першы сказ. Над словамі лічбамі
абазначце колькасць складоў.

Рм Як яшчэ можна назваць завіруху?

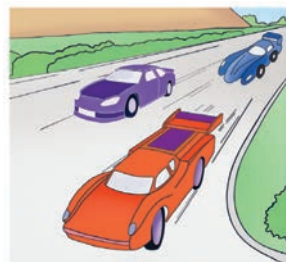
193. Памяняйце месцамі склады і запішыце
словы. Што аб'ядноўвае іх?

1) жын-сня-ка; 2) сне-вік-га; 3) кі-снеж;
4) сня-ка-гур.

Падкрэсліце ў словах літары галосных гукаў.

194. Прачытайце і адгадайце
загадку.

Слова гэта, пэўна, знаеш?
Азначае аўтагонкі.



Літары як пераставіш —
Інструмент музычны, звонкі.
У. Мацвеевка.



195. Спішыце верш, падзяляючы на склады выдзеленыя словы.

Ходзіць студзень,
студзіць студзень,
цэлы месяц холад будзе.
Вецер зябкі шуміць,
а мароз яшчэ трашчыць.

А. Дзеружынскі.

196. Прачытайце і адгадайце загадку. Як ра-
туе снег жывёл у зімовую сцюжу?

Зімовая загадка

У якой пярыне
зайчык не прастыне?
Ля якой падушкі
ён пагрэе вушкі?

Д. Бічэль.



Запішыце адгадку. Падзяліце слова на склады.

197. Паслухайце верш. Што хацеў зрабіць мядзведзь? Што ён сказаў пра зіму? Як вы разумееце апошні сказ?

Мядзведзь

Заявіў зьярам мядзведзь:

— Хачу студзень паглядзець!

Не пайду ў бярогу спаць,
лапу ўсю зіму смактаць.

Дый зіма цяпер не тая —
завіруха не гуляе
і марозы не трашчаць.

Не хачу ў бярозе спаць...

А зіма пачула гэта —
спаў мядзведзь ажно да лета.

С. Чыгрын.



Выпішыце выдзеленыя словы, падзяліце іх на склады. Падкрэсліце слова, якое нельга падзяліць на склады.



Якіх вы ведаеце дзікіх жывёл, што ўпадаюць у зімовую спячку? Чаму яны гэта робяць?

198. Прачытайце. Спішыце.

Снежна ў снежні месяцы.

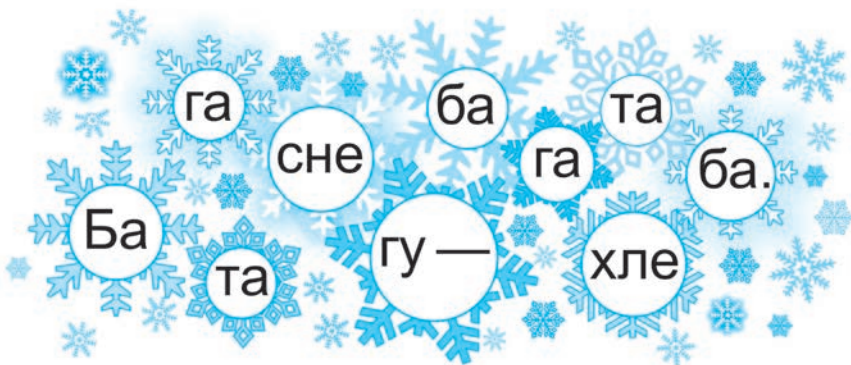
Снег засыпаў весніцы. (С. Шушкевіч.)



вэ́сніцы — варо́ты

Абзначце лічбамі над словамі колькасць складоў.

199. Адгадайце словы. «Збярыце» сняжынкi са складамі. Запішыце і запомніце народную прыкмету.



200. Прачытайце прыказку. Чаму так гавораць?

Зіма на лета працуе, а лета на зіму.

Якое слова ў прыказцы мае большую колькасць складоў?



201. Прачытайце. Спішыце.

Вавёрка – добрая
гаспадыня. На зіму
яна рыхтуе запасы
арэхай і жалудоў.

Абазначце лічбамі над словамі колькасць
складоў.

Перанос слоў

Успомніце з урокаў рускай мовы _____

Як пераносяцца словы з аднаго радка
на другі?

202. Прачытайце словы. Колькі складоў у
кожным слове? На склады ці для пераносу
падзелены словы?

Пляцоў-ка, скакал-ка, вела-сіпед, са-
макат, валей-бол, ра-кетка.

Як яшчэ можна перанесці гэтыя словы? Запі-
шыце іх, падзяліўшы для пераносу па-іншаму.